

ISPITIVANJE KORELACIJE IZMEĐU POLA STUDENATA I OSOBINA USPEŠNIH PREDUZETNIKA

EXAMINATION OF THE CORRELATION BETWEEN STUDENTS' GENDER AND CHARACTERISTICS OF SUCCESSFUL ENTREPRENEURS

Kristina Spasić¹²⁷
Ivana Ilić¹²⁸

DOI: <https://doi.org/10.31410/limen.2018.382>

Sadržaj: *U savremenim uslovima poslovanja sve je više žena preduzetnica, bez obzira na to što se preduzetničke veštine više pripisuju muškarcima. Cilj istraživanja je ispitati u kojoj meri se posmatrani uzorak studenata identifikuje sa osobinama uspešnog preduzetnika. Primenom deskriptivne metode, metode komparacije, metode uzorka i koeficijenta korelacije ispitan je stepen slaganja između posmatranih pojava. U sprovedenom istraživanju učestvovalo je 82 studenata oba pola Visoke poslovne škole strukovnih studija. Anketa je sačinjena po ugledu na Scheinin deskriptivni indeks.*

Ključne reči: *Preduzetnik, razlike među polovima, studenti, osobine, korelacija*

Abstract: *In modern business conditions, more and more women are entrepreneurs, regardless of the fact that entrepreneurial skills are more attributed to men. The aim of the research is to examine to what extent the observed sample of students is identified with the characteristics of a successful entrepreneur. Using the descriptive method, method of comparison, sampling method and the correlation coefficient, the degree of agreement between the observed phenomena was examined. In the conducted research, 82 students participated in both sexes of the Higher Business School of Vocational Studies. The survey was made on the basis of Schein's descriptive index.*

Keywords: *Entrepreneur, gender differences, students, properties, correlation*

1. UVOD

Mala i srednja preduzeća su pokretači razvoja svake privrede. Međutim, ona nisu podržana od strane društva kada naiđe težak period. Zbog toga se svake godine veliki broj malih preduzeća osniva, ali i gasi. Dugi niz godina je preduzetništvo zakonom bilo predodređeno samo za muškarce. U savremenom svetu, posebno u razvijenim zemljama, žene imaju jednaka prava sa muškarcima u pogledu radnog angažovanja i sticanja obrazovanja, za razliku od zemalja u razvoju gde postoji verovatnoća da to nije tako zbog čega su česti programi podrške ženskom preduzetništvu od strane brojnih organizacija i institucija. Razvoj ženskog preduzetništva može doprineti prosperitetu čitave društvene zajednice. Programi obrazovanja na visokoškolskim ustanovama koji u sebi obuhvataju i preduzetništvo, pored

¹²⁷ Ekonomski fakultet Univerziteta u Nišu, Trg Kralja Aleksandra Ujedinitelja br. 11, 18105 Niš, Srbija

¹²⁸ Fakultet organizacionih nauka, Jove Ilića, br. 154, 11010 Beograd, Srbija

znanja, studentima pružaju razne obuke i veštine.[1] Zbog toga je predmet istraživanja ovog rada ispitivanje sklonosti studenata i studentkinja jedne poslovne škole ka preduzetništvu.

2. MUŠKO VS. ŽENSKO PREDUZETNIŠTVO

Istraživanje zatupljenosti ženskog preduzetništva započeto je tek nakon osamdesetih godina dvadesetog veka.[2] Prema Brush-u žene preduzetnici se razlikuju od muškaraca preduzetnika u pogledu obrazovanja, radnog iskustva, radne motivacije i okolnosti koje ih navode na pokretanje sopstvenog biznisa.[3] Po prirodi, postoji razlika između pripadnika ova dva pola tako da je očekivano da se različito ponašaju u preduzetničkoj ulozi. Žene preduzetnici, u odnosu na muškarce, započinju biznis sa manjim kapitalom kako bi se manje izložile početnom riziku.[4] Kada je u pitanju donošenje odluka, muškarci lakše donose odluke, dok je ženama potrebno malo više vremena. Preduzetnici su više orijentisani na zadatke i bitnije im je da su troškovi pod kontrolom i da se ostvaruje profit, dok preduzetnice teže da daju svoj društveni doprinos, postignu kvalitet i održe dobre odnose sa zaposlenima.[5] Prema istraživanju Birley-a muškarci i žene susreću se sa sličnim poteškoćama prilikom pronalaženja izvora finansiranja, mada neki autori veruju da su žene u prednosti jer mogu iskoristiti svoj šarm i tako lakše doći do uspeha. Kada je u pitanju bračni status, evidentno je da su žene izložene većem pritisku od muškaraca s obzirom na tradicionalnu ulogu koju žena ima u porodici. Takođe, za razliku od muškaraca, a kada je u pitanju pokretanje biznisa, žene preferiraju oblast trgovine i usluga.[6]

Na osnovu podataka Global Entrepreneurship Monitor zapaža se da se procenat učešća žena u preduzetništvu u odnosu na muškarce povećava u Evropi, dok se u smanjuje u Latinskoj Americi, a u Africi i Aziji nestaje i to samo u pojedinim regionima.[7] Kada je reč o ženskom preduzetništvu kod nas, ono najčešće započinje u slučaju nezaposlenosti, nedovoljnih primanja za izdržavanje porodice, siromaštva i slično.[8] Međutim, imajući u vidu zatečeno stanje na tržištu i u privredi Republike Srbije da se primetiti da i muškarci započinju biznis vođeni sličnim motivima. Kao posebna karakteristika uspešnog preduzetnika ističe se posedovanje emocionalne inteligencije. Rezultati brojnih istraživanja na tu temu pokazuju da su menadžeri koji saosećaju sa svojim zaposlenima uspešniji lideri. Goleman je u svom istraživanju ukazao na značaj empatije kao sastavnog dela emocionalne inteligencije za uspeh menadžera, što je u svom istraživanju potvrdila i George.[9] Na osnovu rezultata dosadašnjih istraživanja, u proseku, žene imaju prosečan koeficijent emocionalne inteligencije koji je za četiri boda iznad koeficijenata emocionalne inteligencije kod muškaraca. Žene imaju bolje rezultate u odnosu na muškarce kada je u pitanju vladanje sobom, društvena svest i međuljudski odnosi gde je ta razlika 10 bodova. Samosvest je podjednako zastupljena kod oba pola ispitanika.[10]

3. CILJ I METODE ISTRAŽIVANJA

3.1. CILJ ISTRAŽIVANJA

Cilj istraživanja je ispitati u kojoj meri se posmatrani uzorak studenata identifikuje sa osobinama uspešnog preduzetnika. Istraživanje nastoji da dokaže ili opovrgne sledeće hipoteze:

Hipoteza 1: Postojanje pozitivne korelacije između ličnih karakteristika studenata i osobina uspešnih preduzetnika.

Hipoteza 2: Ne postojanje korelacija između ličnih karakteristika studenata i osobina uspešnih preduzetnika.

Hipoteza 3: Postojanje značajne korelacije između ličnih karakteristika studenata i osobina uspešnih preduzetnika.

3.2. UZORAK ISPITANIKA

Uzorak čini 82 studenata, od toga 24 studenata i 58 studentkinja, svih godina osnovnih i specijalističkih strukovnih studija Visoke poslovne škole strukovnih studija u Leskovcu. Online upitnik je distribuiran preko Facebook grupa za studente svake godine strukovnih studija i studenti su dobrovoljno učestvovali u istraživanju.

3.3. METODE

U ovim istraživanju korišćen je Scheinin deskriptivni indeks (SDI) koji se sastoji od 92 opisne karakteristike koje se mogu pripisati jednoj osobi.[11] Ovaj indeks se često primenjuje kada se želi ispitati uticaj rodnih stereotipa, a u ovom istraživanju uz pomoć njega ispitali smo koliko se studenti identifikuju sa osobinama uspešnih preduzetnika. Za svaku navedenu karakteristiku u anketnom upitniku ispitanici su davali odgovore u intervalu od 1 (nimalo me karakteriše) do 5 (karakteriše me u velikoj meri). Ukoliko su studenti davali ocene preko 4 smatramo da ih odgovarajuća tvrdnja u potpunosti karakteriše, ocene od 3 do 4 da ih delimično karakteriše i ocene do 3 uopšte ih ne karakteriše. U analizi, a za potrebe dokazivanja pretpostavljenih hipoteza, korišćen je koeficijent linearne korelacije koji predstavlja meru jačine linearne veze između dve varijable, X i Y.[12] Pirsonov koeficijent linearne korelacije je broj koji pokazuje pravac i jačinu statističke veze između dve posmatrane varijable.[13] Ukoliko je vrednost dobijenog koeficijenta korelacije manja od 0,2 postoji niska direktna korelacija, od 0,2 do 0,5 postoji nezatna direktna korelacija, od 0,5 do 0,7 postoji znatna direktna korelacija, od 0,7 do 0,9 visoka direktna korelacija i preko 0,9 veoma visoka direktna korelacija.[14] Pomenute tvrdnje važe i za predznak minus s tom razlikom što je tada reč o inverznoj korelaciji.

3.4. REZULTATI ISTRAŽIVANJA I DISKUSIJA

Na osnovu rezultata istraživanja u tabeli 1 prikazane su karakteristike sa kojima se studentkinje najviše identifikuju. Veća ocena odgovara većem stepenu identifikacije.

Tabela 1: Osobine koje najviše karakterišu studentkinje (Izrada autora)

<i>Karakteristika</i>	<i>Prosečna vrednost</i>	<i>Karakteristika</i>	<i>Prosečna vrednost</i>
Vrednujete prijatnu okolinu	4,57	Čvrsti	4,19
Uredni	4,60	Brzi	4,00
Iskreni	4,55	Poseđujete humane vrednosti	4,55
Ljubazni	4,64	Srdačni	4,19
Emocionalno stabilna ličnost	4,26	Marljivi	4,17
Zainteresovani za sopstveni izgled	4,12	Ambiciozni	4,05
Inteligentni	4,07	Poslušni	4,36
Uporni	4,22	Želite odgovornost	4,36
Energični	4,24	Samokontrolisani	4,50
S jakim potrebom za sigurnošću	4,12	Skromni	4,43
Veseli	4,57	Odlučujući	4,34
Sposobni ste da odvojite osećanja od ideja	4,07	Direktni	4,24
Kompetentni	4,07	Stabilni	4,36
Puni razumevanja	4,59	Samopouzđani	4,12

Društveni	4,34	Od pomoći ste	4,59
Posedujete visoko samopoštovanje	4,21	Sa snažnom potrebom za postizanjem	4,24
Zahvalni	4,71	Velikodušni ste	4,45
Svesni osećanja drugih	4,60	Vođeni logikom	4,00
Objektivni	4,05	Ljubazni	4,69
		Samopouzđani	4,12

Iz tabele 1 uočava se da se studentkinje identifikuju sa osobinama koje se tradicionalno pripisuju ženama (ocene preko 4), kao što su empatija, kolektivno rešavanje problema, strpljenje, društvenost i slično.[15] Međutim, identifikuju se i sa osobinama koje se tradicionalno pripisuju muškarcima kao što su snažna potreba za postizanjem, čvrstina, ambicioznost i slično. U tabeli 2 prikazane su karakteristike sa kojima se studentkinje najmanje identifikuju.

Tabela 2: Osobine koje najmanje karakterišu studentkinje (Izrada autora)

<i>Karakteristika</i>	<i>Prosečna vrednost</i>
Plašljivi	2,28
Neiskreni	1,55
Neozbiljni	2,00
Bojažljivi	2,34
Vulgarni	1,52
Agresivni	1,72
Podložni uticajima	2,17
Pasivni	2,19
Danguba ste i oklevate	1,72
Obmanjivi	1,90
Ogorčeni	1,60
Sebični	1,48
Nesigurni	2,52
Pokorni	2,50
Egzibicionista	2,83
Stidljivi	2,76
Prenagljeni	2,78
Nervozni	2,72
Povučeni	2,55

Iz tabele 2 uočava se da se studentkinje ne identifikuju sa nekim osobinama koje se tradicionalno pripisuju muškarcima kao što su vulgarnost, egzibicionizam i agresivnost, ali većina osobina sa kojima se studentkinje ne identifikuju pripisuje se ženama. U tabeli 3 prikazane se karakteristike sa kojima se student najviše identifikuju.

Tabela 3: Osobine koje najviše karakterišu studente (Izrada autora)

<i>Karakteristika</i>	<i>Prosečna vrednost</i>	<i>Karakteristika</i>	<i>Prosečna vrednost</i>
Radoznali	4,04	Objektivni	4,08
Simpatični	4,04	Čvrsti	4,29
Hrabri	4,13	Brzi	4,38
Vrednujete prijatnu okolinu	4,67	Posedujete humane vrednosti	4,17
Uredni	4,42	Poznajete načine funkcionisanja sveta	4,33
Iskreni	4,29	Srdačni	4,08
Ljubazni	4,54	Marljivi	4,04
Emocionalno stabilna ličnost	4,38	Dobro informisani	4,08
Zainteresovani za sopstveni izgled	4,25	Ambiciozni	4,04
Nezavisni	4,00	Samokontrolisani	4,46
Inteligentni	4,42	Skromni	4,04
Uporni	4,25	Odlučujući	4,38
Energični	4,25	Direktni	4,17
Snažni	4,00	Samouvereni	4,33
Konkurentni	4,00	Stabilni	4,17
Veseli	4,38	Samopouzđani	4,33
Sposobni ste da izdvojite osećanja od ideja	4,29	Taktični	4,04
Kompetentni	4,25	Od pomoći ste	4,54
Puni razumevanja	4,42	Sa snažnom potrebom za postizanjem	4,04
Društveni	4,25	Velikodušni	4,33
Posedujete visoko samopoštovanje	4,25	Vođe	4,25
Zahvalni	4,42	Ljubazni	4,58
Svesni osećanja drugih	4,25	Samopouzđani	4,17

Na osnovu podataka iz tabele 3 primećuje se da se studenti identifikuju sa više ponuđenih karakteristika od studentkinja i da su pretežno to karakteristike tipične za muškarce. Ipak, ono što treba istaći je da se kod oba pola ispitanika javljaju 32 karakteristike, a to su: čvrsti, brzi, srdačni, marljivi, posedujete humane vrednosti, uredni, iskreni, ljubazni, emocionalno stabilna ličnost, zainteresovani za sopstveni izgled, ambiciozni, samokontrolisani, vrednujete prijatnu okolinu, uporni, energični, veseli, kompetentni, puni razumevanja, društveni, zahvalni, sposobni da izdvojite osećanja od ideja, posedujete visoko samopoštovanje, svesni ste osećanja drugih, skromni, odlučujući, direktni, samouvereni, stabilni, samopouzđani, inteligentni, velikodušni, sa snažnom potrebom za postizanjem. Studentkinje se identifikuju sa svega 41 karakteristikom, dok se studenti identifikuju sa 46 karakteristika. Može se reći da se više od dve trećine identifikovanih karakteristika prepoznaje kod oba pola ispitanika, sa tom razlikom što je kod studenata dominantnije maskuline karakteristike. Karakteristike koje se smatraju rodno neutralnim, kao što su: marljivost, ljubaznost, urednost i slično, identifikovane su kod oba pola ispitanika. Karakteristike koje se u literaturi pripisuju preduzetnicima, a prepoznate su kod oba pola ispitanika, odnose se na emocionalnu stabilnost, upornost, energičnost, kompetentnost, samouverenost, samopouzđanje, inteligenciju, odlučnost, snažnu potrebu za postignućem i slično. U tabeli 4 prikazane su karakteristike sa kojima se studenti najmanje identifikuju.

Tabela 4: Osobine koje najmanje karakterišu studente (Izrada autora)

<i>Karakteristika</i>	<i>Prosečna vrednost</i>
Plaćljivi	2,00
Nesigurni	2,17
Pokorni	1,92
Neiskreni	1,75
Neozbiljni	2,33
Bojažljivi	1,83
Kolebate se prilikom odlučivanja	2,46
Vulgarni	2,00
Agresivni	1,63
Podložni uticajima	2,00
Pasivni	2,04
Stidljivi	2,38
Danguba ste i oklevate	1,96
Nerado ispoljavate agresiju	2,88
Rezervisani	2,75
Niste sujetni u vezi svog izgleda	2,88
Prenagljeni	2,96
Nervozni	2,71
Obmanjivi	1,50
Ogorčeni	1,88
Sebični	1,79
Povučeni	2,54

Na osnovu podataka iz tabele 4 uočava se da je 18 zajedničkih karakteristika sa kojima se najmanje identifikuju i studenti i studentkinje (od 22 karakteristike kod studenata i 19 karakteristika kod studentkinja gde, u odnosu na karakteristike koje izostaju kod studenata, nije prisutan samo egzibicionizam). U tabelama 5 i 6 prikazane su ocene osobina uspešnih preduzetnika date od strane studenata i studentkinja.

Tabela 5: Osobine uspešnih preduzetnika prema studentima (Izrada autora)

<i>Karakteristika</i>	<i>Prosečna vrednost</i>	<i>Karakteristika</i>	<i>Prosečna vrednost</i>
Radoznali	4,50	Brzo se oporavljate od emocionalnih poremećaja	4,33
Dosledni	4,25	Čvrsti	4,67
Simpatični	4,38	Brzi	4,17
Hrabri	4,67	Intuitivni	4,00
Posedujete liderske sposobnosti	4,13	Posedujete humane vrednosti	4,50
Vrednujete prijatnu okolinu	4,25	Poznajete način funkcionisanja sveta	4,17
Uredni	4,88	Srdačni	4,42
Kreativni	4,42	Dobro informisani	4,58
Iskreni	4,29	Ambiciozni	4,79
Ljubazni	4,88	Poslušni	4,13

Emocionalno stabilna ličnost	4,54	Želite odgovornost	4,63
Zainteresovani za sopstveni izgled	4,54	Samokontrolisani	4,58
Željni prijateljstva	4,13	Skromni	4,50
Inteligentni	4,71	Odlučujući	4,71
Uporni	4,92	Direktni	4,33
Energični	4,79	Samouvereni	4,21
Govorljivi	4,29	Stabilni	4,63
Sa jakim potrebom za sigurnošću	4,00	Samopouzđani	4,54
Snažni	4,21	Nije Vam lako povrediti osećanja	4,21
Konkurentni	4,50	Taktični	4,25
Veseli	4,54	Od pomoći ste	4,54
Sposobni ste da odvojite osećanja od ideja	4,00	Sa snažnom potrebom za postizanjem	4,75
Kompetentni	4,75	Velikodušni	4,21
Puni razumevanja	4,67	Vođe	4,33
Društveni	4,63	Vešti u poslovnim pitanjima	4,17
Posedujete visoko samopoštovanje	4,00	Ljubazni	4,92
Zahvalni	4,71	Samopouzđani	4,58
Svesni osećanja drugih	4,13		

Tabela 6: Osobine uspešnih preduzetnika prema studentkinjama (Izrada autora)

<i>Karakteristika</i>	<i>Prosečna vrednost</i>	<i>Karakteristika</i>	<i>Prosečna vrednost</i>
Radoznali	4,31	Brzo se oporavljate od emocionalnih poremećaja	4,60
Dosledni	4,33	Čvrsti	4,90
Imate veliku potrebu za vladanjem	4,24	Brzi	4,66
Simpatični	4,21	Intuitivni	4,64
Hrabri	4,78	Posedujete humane vrednosti	4,55
Posedujete liderske sposobnosti	4,84	Poznajete načine funkcionisanja sveta	4,78
Uredni	4,86	Srdačni	4,52
Kreativni	4,79	Marljivi	4,67
Iskreni	4,48	Dobro informisani	4,71
Ljubazni	4,79	Ambiciozni	4,74
Emocionalno stabilna ličnost	4,84	Niste sujetni u vezi svog izgleda	4,38
Zainteresovani za sopstveni izgled	4,40	Poslušni	4,28
Nezavisni	4,67	Želite odgovornost	4,76
Inteligentni	4,88	Samokontrolisani	4,69
Uporni	4,78	Skromni	4,72
Energični	4,84	Odlučujući	4,90
Sofisticirani	4,38	Direktni	4,53
Govorljivi	4,71	Autoritativni	4,53
S jakim potrebom za sigurnošću	4,48	Samouvereni	4,72
Snažni	4,78	Stabilni	4,78
Analitični	4,55	Samopouzđani	4,76

Konkurentni	4,69	Nije vam lako povrediti osećanja	4,21
Veseli	4,71	Dominantni	4,41
Imate veliku potrebu za autonomijom	4,53	Taktični	4,50
Sposobni ste da odvojite osećanja od ideja	4,47	Od pomoći ste	4,69
Kompetentni	4,64	Sa snažnom potrebom za postizanjem	4,84
Društveni	4,67	Velikodušni	4,40
Posedujete visoko samopoštovanje	4,34	Vođeni logikom	4,64
Zahvalni	4,62	Vešti u poslovnim pitanjima	4,16
Egzibicionisti	4,16	Ljubazni	4,97
Svesni osećanja drugih	4,48	Samopouzđani	4,60
Objektivni	4,72		

Na osnovu analize tabela 5 i 6 zapaža se da se 47 od 55 tvrdnji studenata poklapa sa 44 od 63 tvrdnje studentkinje o tome koje osobine treba da ima jedan uspešan preduzetnik. Na osnovu toga možemo zaključiti da studenti i studentkinje posmatraju uspešnog preduzetnika na skoro isti način. Takođe, može se reći da dominiraju osobine koje se tradicionalno pripisuju muškarcima.

Tabela 7: Korelacija između ličnih karakteristika studenata i karakteristika preduzetnika
(Izrada autora)

Correlations

		M	M_P
M	Pearson Correlation	1	,938**
	Sig. (2-tailed)		,000
	N	92	92
M_P	Pearson Correlation	,938**	1
	Sig. (2-tailed)	,000	
	N	92	92

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

Tabela 8: Korelacija između ličnih karakteristika studentkinja i karakteristika preduzetnika
(Izrada autora)

Correlations

		Ž	Ž_P
Ž	Pearson Correlation	1	,855**
	Sig. (2-tailed)		,000
	N	92	92
Ž_P	Pearson Correlation	,855**	1
	Sig. (2-tailed)	,000	

N	92	92
---	----	----

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

Od ukupno 63 osobine koje su studentkinje pripisale uspešnom preduzetniku, 36 prepoznaju kod sebe, dok su studenti od 55 osobina, za koje smatraju da ih uspešan preduzetnik poseduje, prepoznali kod sebe 43 osobine.

Tabela 9: Prosečna vrednost, standardna devijacija i korelacija između ličnih karakteristika i karakteristika preduzetnika (Izrada autora)

	M	SD	r
Kako studenti ocenjuju sebe	3,59	0,87	Pearsoonov koeficijent 0,938
Kako studenti ocenjuju osobine preduzetnika	3,72	1,095	
Kako studentkinje ocenjuju sebe	3,60	0,86	Pearsoonov koeficijent 0,855
Kako studentkinje ocenjuju osobine preduzetnika	3,85	1,29	

Na nivou značajnosti od 0,01, a na osnovu prethodnih tabela, uočava se da postoji veoma visoka direktna korelacija između karakteristika studenata i osobina koje bi trebalo preduzetnici da poseduju prema mišljenju studenata ($r = 0,938$). Takođe, na nivou značajnosti od 0,01, uočava se da postoji visoka direktna korelacija između karakteristika studentkinja i osobina koje bi prema njima trebalo da poseduje jedan preduzetnik ($r = 0,855$). Na osnovu ovakvih rezultata analize, na nivou značajnosti od 0,01, možemo prihvatiti prvu i treću hipotezu, a odbaciti drugu hipotezu.

Tabela 10. Koeficijent korelacije između procena osobina preduzetnika od strane studenata i studentkinja

Correlations		
	M_P	Ž_P
M_P	Pearson Correlation	1
	Sig. (2-tailed)	,936**
	N	,000
Ž_P	Pearson Correlation	,936**
	Sig. (2-tailed)	1
	N	,000
	N	92

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

Na nivou značajnosti od 0,01, a na osnovu prethodne tabele, uočava se da postoji veoma visoka direktna korelacija između procena osobina uspešnih preduzetnika prema mišljenju studenata i prema mišljenju studentkinja ($r = 0,936$). To bi značilo da studenti i studentkinje dele mišljenje o tome kakva je ličnost uspešan preduzetnik. Osobine koje su naveli studenti, a nisu navele studentkinje su: puni razumevanja, vođe, željni prijateljstva i vrednujete prijatnu okolinu. Osobine koje su navele studentkinje, ali ne i studenti su: velika potreba za vladanjem, marljivost, nezavisni, autoritativni, sofisticirani, nisu sujetni u vezi svog izgleda, analitični, dominantni, vođeni logikom, egzibicionisti, objektivni i sa velikom potrebom za autonomijom.

4. ZAKLJUČAK

Ovo istraživanje je sprovedeno sa ciljem da se ispita u kojoj meri se posmatrani uzorak studenata identifikuje sa osobinama uspešnog preduzetnika. Potvrđene su dve hipoteze: postoji pozitivna korelacija između ličnih karakteristika studenata i osobina uspešnih preduzetnika i u pitanju je veoma visoka korelacija, što potvrđuje rezultate istraživanja drugih istraživača u ovoj oblasti. Kao ograničenje u ovom istraživanju posebno se ističe činjenica da se studenti nisu odazvali u velikom broju. Anketa je plasirana u okviru četiri Facebook grupe gde ima ukupno 1124 studenata od kojih svaku grupu čine studenti jedne godine studija. Anketni upitnik ima dosta pitanja, pa kao jedan od mogućih razloga može biti vreme koje bi studenti trebali da izdvoje da odgovore na postavljena pitanja. Takođe, uslovi kao što je dostupnost računara i interneta mogu biti ograničavajući faktori. Studenti koji su učestvovali u istraživanju su iz južnog dela Republike Srbije, pa je preporuka da se u daljim istraživanjima uključe lica sa drugih područja Republike Srbije, kao i da se poveća veličina uzorka. Jedan od predloga za dalje istraživanje odnosi se na upoređivanje sklonosti studenata ka preduzetništvu na početku studija i nakon njihovog završetka kako bi se ispitalo koliko studije doprinose njihovom opredeljenju u tom pravcu.

LITERATURA

- [1] Oyugi, J. (2014) "Effectiveness of the methods of teaching entrepreneurship courses to developing self-efficacy and intention among university students in Uganda", *International Journal of Social Sciences and Entrepreneurship*, 1(13), 491-513
- [2] Henry, C., Foss, L., Ahl, H. (2015) "Gender and entrepreneurship research: A review of methodological approaches", *International Small Business Journal*, 34 (3), pp. 1-25.
- [3] Brush, C.G. (1992) "Research on women business owners: past trends, a new perspective and future directions", *Entrepreneurship: Theory and Practice*, 16 (4), pp. 13.
- [4] Neeley, L., Auken, H. V. (2011) "Differences Between Female and Male Entrepreneurs' Use of Bootstrap Financing", *Journal of Developmental Entrepreneurship*, 15 (01) November, pp. 6.
- [5] Shmailan, A. B. (2016) "Compare the Characteristics of Male and Female Entrepreneurs as Explorative Study", *Journal of Entrepreneurship & Organization Management*, 5:4, pp. 4-7.
- [6] Birley, S. (1988) "Female entrepreneurs - are they really any different?", *Journal of Small Business Management*, 5/87, pp. 1-19.
- [7] Global Entrepreneurship Monitor Global Reports, dostupno na: <https://www.gemconsortium.org/report>, viđeno: 19.12.2018. u 22:00.
- [8] Regionalna privredna komora Pančevo, dostupno na: http://www.rpkpancevo.com/akti/preduzetnistvo_uvod.pdf, viđeno: 19.12.2018. u 22:00.
- [9] George, J. M. (2000) „Emotions and leadership: The role of emotional intelligence“ *Human Relations*, 53(8), pp. 1027-1054.
- [10] Avlijaš, R. (2010) *Preduzetništvo*, Univerzitet Singidunum, Beograd, pp. 26.
- [11] Bosner, K. (2008) "Gender Stereotypes And Self-Perceptions Among College Students", *Journal of Diversity Management, Third Quarter*, Vol. 3., No., 3., pp. 41-52.
- [12] Anderson, D., Sweeney, D., Williams, T., Freeman, J., Shoemith, E. (2010) *Statistics for business and economics, 2nd Edition*, South-Western Cengage Learning, USA, pp. 579.
- [13] Sharma, J. K. (2018) *Business Statistics*, 4 th Edition, VIKAS Publishing House, Noida, pp. 453.
- [14] Marjanović, M., Mihailović, I., Spasić, K. (2016) *Statistika u ekonomiji i poslovanju sa zbirkom rešenih zadataka*, Visoka poslovna škola strukovnih studija, Leskovac, pp. 119.

[15] Rosin, H. (2016) *Kraj muškaraca i uspon žena*, VBZ, Hrvatska.